

HIŠA OB MORJU

(odlomek iz avtobiografije)

Peter Zobec

Snemanje *Hiše ob morju* (Haus am Meer, 1973, Reinhard Hauff) je potekalo tako mirno, kot se je začelo. Reinhard se je posvečal svojim glavnim igralcem, skupaj z menoj pa tudi »našim«. Meni in tudi naši ekipi simpatični Rolf Becker ni bil priljubljen pri svojih rojakih. Ne vem, zakaj. V premorih je sedel nekje v kotu in bral Marxa. Hanna Schygulla pa se ni mogla navaditi nanj, čeprav se filmu to ni poznalo. Ko se je tiho, a vendarle v moji prisotnosti pritoževala Reinhardu, da ga prav z muko objame, ji je Reinhard rekel, pa naj ob tem misli na Branka Plešo, ki je Hanno očaral. Včasih se mi je zazdelo, da je bilo Reinhardu žal, ker je zasedel Rolfa. Mislim, da neupravičeno.

Z otočani smo se zelo zblížali, imeli smo se radi, Susak pa se je spremenil v filmski atelje.

Ko se je snemanje približevalo koncu, se nas je vseh začela lotevati žalost, vzljubili smo ta kos zemlje, ki se je kot meteorit, poln skrivnostnega domotožja po vesolju, znašel na našem planetu.

Bila je to ena redkih filmskih ekip, kjer se sodelavci kljub napornemu delu in razvalovanemu morju niso pritoževali nad utrujenostjo.

Odločili smo se, da bova sinhronizacijo v nemščino naredila sama z Reinhardom. Direktor filma Michael Bittins se je s tem strinjal, jaz bi naredil dialog listo iz slovenščine, srbsščine, hrvaščine, susakščine, italijanščine in nemščine v nemščino. To sem že večkrat počel, saj so dialogi v končni verziji filma drugačni, predvsem pa v drugačnem zaporedju kot v snemalnih knjigi; prilagoditi se jeziku, v katerega se sinhronizira, pa je delo, ki ga je treba obvladati. Po končanem snemanju naj bi tako s kolegi odšel v München.

Po zadnjem snemalnem dnevu sem kar na prostem prespal na Susku, saj je bila

poslovilna večerja predvidena naslednjega dne na Lošinju. Hudo je bilo slovo od mojih dragih otočanov: od zvestega sodelavca Nikole, Ivankine »mame« Jelene, mojega dragega Martina in Nicka Amerikanca, ki me je po videzu spominjal na mojo nekdanjo nemško ljubezen Moniko (spomnil sem se Klause Manna, ki pravi, da te vedno vznemiri en in isti obraz ...), gospoda župnika, pa še z ostalimi. Z vsemi ... Pome so prišli naslednje jutro z »dežurnim čolnom«!

Še isto popoldne smo z Lošinja le dobili telefonsko zvezo s predsednikom susaške krajevne skupnosti in ga prosili, naj on in naši najbližji sodelavci pridejo na zaključno večerjo. Pričakovali smo jih, a zaman. Ponoči se je razviharilo morje in morali so se vrniti v domači zaliv. Vsem je bilo žal.

Ah, to filmsko življenje! Pa naj zveni še tako napihnjeno: povsod, kjer snemaš, pušiš del sebe in to tudi pozabiš, a nikoli za vedno. Ne da bi slutil, se ti prej ko slej vrne v spomin, v resničnost malokdaj.

Kmalu po končanem snemanju sem se odpravil v München z Reinhardom pripravljat dialoge za nemško verzijo. V Münchnu sem stanoval v pravljичno lepem penzionu z lepim vrtom in bazenom na obrobju mesta blizu Bavaria filma, kjer sem ob montažni mizi prav hitro pripravil dialog listo. Takoj zatem sem skušal spraviti besede na enako število zlogov. Nekje mi je uspelo, nekje pa sploh ne, čeprav sem več noči prebedel in v montaži dočakal dan. Bil sem na robu obupa. Poleg tega se mi je tudi večkrat trgal filmski trak, tako da sem skoraj več časa porabljal za lepljenje traku kot za adaptacijo besedila. Poklical sem Reinharda, ki mi je dal vedeti, da on tega ne zna, da to delo opravljajo poklicni sinhronizirerji. Oblil me je pot. Kaj zdaj?! Poklicali so strokovnjaka, ki se je čudil, da sem naredil toliko, kot sem, ker tega dela sploh nisem obvladal. Reinhard pa je kljub temu želel, da bi ostal pri igralski

sinhronizaciji, kjer bi lahko primerjal izvirno dialoško verzijo naših igralcev z interpretacijo njihovih nemških kolegov. Sinhronizirer je delo opravil v nepolnih dveh dneh, nemški igralci pa so bili prav tako brezhibni. Tudi moja »kontrola« ni bila zaman. Nemški mojstri so bili navdušeni nad interpretacijo naših igralcev in so se zelo potrudili, da bi »ujeli« pravo dialoško vzdušje otočanov, prelito v nemški jezik.

Že med snemanjem na Susku je moje znanstvo z Michaelom Bittinsom prerasčalo v prijateljstvo, ki se je še poglobilo med mojim bivanjem v Münchnu. Da se ne bi pozabili, smo se nekaj let zatem – njegova Corny, on in jaz – na velikonočni ponedeljek srečevali v hotelu Piran.

Pri spremembi moje pogodbe Michael Bittins ni bil malenkosten. Pričakoval sem, da bo oklestil moj sinhronizacijski honorar, a ga ni drastično, kljub temu, da je za adaptacijo moral angažirati še pravega izvedenca.

Strogi in ugledni nemški kritiki so izbor jugoslovanskih igralcev izjemno pohvalili.

Po končanem delu sem v Münchnu ostal še nekaj dni v prijetni družbi sodelavcev, s katerimi smo se nenehoma spraševali, v čem naj bi bila magija tega koščka zemlje sredi Jadrana.

(Objavljen je zaključni del poglavja »Hiša ob morju«, ki ga je Peter Zobec poslal *Ekranu* v začetku tega leta. Obsežno avtobiografsko delo naj bi sicer izšlo do konca 2012 pri Študentski založbi.)